

SKPF:s Handlingsprogram

2011 – 2014

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Ett samhälle utan äldre men med individer	5
SKPF:s program	7
Det jämställda samhället	7
En allmän och generell välfärd för alla	7
Höjda pensioner för en bättre ekonomi	7
En rättighetslag med respekt för de äldre	8
Äldreomsorg och –vård i samhällelig regi	8
En värdig och respektfull äldreomsorg	9
Ett boende med valfrihet	9
Servicetjänster – ett nödvändigt stöd	10
Välfärdens arbetare - de anställda i äldreomsorgen och -vården	10
Äldrevården – en trygghet för god livskvalitet	11
Inflytande för pensionärerna i samhället	13
Kultur för alla	13
Ett jämställt samhälle med kultur för alla	15
En allmän och generell välfärd för alla	17
Höjda pensioner för en bättre ekonomi	19
En rättighetslag med respekt för de äldre	21
Äldreomsorg och vård i samhällelig regi	23
En värdig och respektfull äldreomsorg	25
Maten och måltiden – smakrik samvaro	26
Ett boende med valfrihet	29
Servicetjänster – ett nödvändigt stöd	31
Välfärdens arbetare - de anställda i äldreomsorgen och -vården	33
Anhörig och närstående i äldreomsorgen och -vården	33

Volontärer och frivilliga i äldreomsorgen och -vården	34
Den framtida personalförsörjningen	35
Äldrevården – en trygghet för god livskvalitet	37
Det förebyggande folkhälsoarbetet	37
Valfriheten i äldrevården	37
Samverkan inom äldreomsorgen och -vården	38
Äldrevårdens tillgänglighet	39
Personlig läkare	39
De äldres läkemedel	40
Demens och psykisk ohälsa	40
Vårdplanering	41
De äldres tandvård	41
Patientsäkerhet	42
Tekniska hjälpmedel	42
Rehabilitering	42
Äldrevårdens kompetensförsörjning	43
Vård i livets slutskede	43
SKPF:s uppgift	45
SKPF som medlemsorganisation	45
SKPF:s verksamhet	47
Inflytandefrågor	47
Samarbetsfrågor	48
Konsumentfrågor	48
Säkerhetsfrågor i trafiken och i övrigt	49
Försäkringar	51
Information	51
SKPF:s organisation	53
Central nivå	53
Regional nivå	53
Lokal nivå	54
Ekonomi	54

"Att åldras är som att bestiga berg, man blir lite andfådd men man får mycket bättre utsikt."

Ingrid Bergman

Ett samhälle utan äldre men med individer

SKPF vill sträva efter det jämlika samhället, där alla medborgare ska känna trygghet i tillvaron och frihet att själv kunna styra sina liv.

I det jämlika samhället betraktas alla medborgare som personer. Ålder spelar ingen roll och äldre medborgare ses som individer på samma sätt som yngre. Det finns ingen diskriminering på grund av ålder eller på annan grund. De äldre tar plats i samhällslivet på samma sätt som andra medborgare.

I det jämlika samhället är pensionen tillräcklig för dem, som har lämnat arbetslivet. Övergången från arbetsliv till pension är sömlös och görs på den enskildes villkor. I arbetslivet är arbetsmiljön så anpassad att de, som vill, kan arbeta långt upp i åldrarna. Samtidigt finns det möjligheter för dem, som har haft fysiskt eller psykiskt ansträngande arbeten, att kunna gå tidigare i pension med rimliga pensionsvillkor.

Pensionen är tillräcklig stor för att ge en god ekonomi. Den är allmän, värdebeständig och följer samhällets standardutveckling. Pensionen garanteras av staten och förvaltas under trygga former. En garantipension finns för alla och de, som inte kan arbeta av olika anledningar får en rimlig värdebeständig förtidspension.

Pensionärer med låga pensioner får möjligheter till bidrag till boendekostnaden.

Alla äldre medborgare kan delta i samhällslivet på samma villkor som alla andra medborgare. Detta innebär att de äldre har reell möjlighet att påverka samhällslivet, så att all samhällsplanering även utgår från de äldres intressen. Detta sker såväl lokalt, regionalt som nationellt.

De äldre ska kunna bejaka sina kulturella intressen fullt ut, samtidigt som de äldres kunskap och erfarenhet respekteras som en omistlig del av samhällsutvecklingen.

Boendet anpassas efter de äldres behov. På samma sätt som det finns stöd för att bo kvar i sin bostad finns det möjligheter att flytta till trygghetsbostäder eller till vård- och omsorgsboenden på den enskildes villkor.

De äldres hälsa är en angelägenhet för hela samhället. Samhället stödjer på alla nivåer ett förbyggande hälsoarbete även bland de äldre. Äldre känner trygghet i vardagslivet genom samhällets erbjudande av service, som behövs för att kunna leva ett självständigt liv på egna villkor. Samhällets alla tekniska hjälpmedel ställs till förfogande för att underlätta de äldres vardag.

När så hälsan kräver mer omsorg bistår samhället de äldre med den omsorg, som den äldre själv efterfrågar. Omsorgen utförs i enlighet med den äldres egna önskemål och behov under värdiga former med respekt för den enskildes integritet. Samhället ser också till att den äldre får den vård som behövs på den äldres önskemål och villkor. Det innebär också en värdig respektfull vård i livets slutskede

Med denna vision vill SKPF sträva efter att förbättra livskvaliteten för alla äldre.

SKPF:s program

Det jämställda samhället

Ett samhälle med jämställdhet är ett gott samhälle. Ålderdomen får inte innebära att kampen för mer jämställda levnadsmönster avstannas. Jämställdhetsfrågorna måste genomsyra all verksamhet, som har att göra med äldre, för att främja jämställdhet bland äldre.

SKPF kräver

- att det inom kommunerna finns kunskaper och därmed bättre förutsättningar att upprätthålla jämställdheten bland äldre, exempelvis inom kommunal äldreomsorg.

En allmän och generell välfärd för alla

Välfärdspolitiken ska vara generell med solidarisk skattefinansiering, där var och en betalar efter sin förmåga för var och ens behov. Välfärden ska bedrivas under samhällets kontroll och samhället ska ansvara för att välfärdstjänster är tillgängliga för alla.

Tillgången till välfärd ska fördelas efter behov och förmåga och bygga på principerna för inkomstbortfall och omfördelning mellan riskgrupper och generationer. All välfärd ska vila på respekten för alla människors integritet utifrån en positiv samhällssyn, som grundas på medmänsklighet, omtanke och känslighet för personliga behov och önskemål.

SKPF kräver

- att välfärden ska finansieras solidariskt av samhället och fördelas efter behov,
- att välfärden ska i allt väsentligt drivas i samhällets regi,
- att en utredning tillsätts med ändamålet att skapa en gemensam rättighetslag för äldreomsorg och -vård, som ska ersätta nuvarande hälso- sjukvårds- och socialtjänstlagar.

Höjda pensioner för en bättre ekonomi

Pension är uppskjuten lön och ska så betraktas i alla sammanhang. Pensionen måste vara på en nivå, som innebär att färre pensionärer än idag ska behöva tvingas att ansöka om BTP - Bostadstillägg Till Pensionärer. Premiepensionssparandet bör avskaffas på sikt men måste under tiden rationaliseras, så att antalet pensionsfonder radikalt sänks, samt att avgifterna för fondförvaltningen sänks. En garanti mot stora risker för premiepensionssparandet måste införas. Förtidspensionärernas ekonomiska ställning måste stärkas.

SKPF kräver:

- att pensionerna räknas upp till en godtagbar nivå,
- att pensioner behandlas som arbetsinkomster och inte särbeskattas,
- att garantipensionerna beräknas lika för alla pensionärer
- att pensionssystemet ses över och förbättras och reformeras utifrån de ursprungliga målen för systemet,
- att premiepensionssparande avvecklas på sikt och överförs till AP-fonderna, samtidigt som en garanti mot för stora risker införs,
- att informationen om pensionen och pensionssystemet görs tydligare och mer pedagogisk,
- att de förtidspensionerade får högre ersättning, att ersättningen räknas om varje år på samma sätt som den allmänna inkomst- och tilläggspensionen, samt att ersättningen beskattas som arbetsinkomst.

En rättighetslag med respekt för de äldre

Dagens uppdelning av äldreomsorgen och –vården mellan olika lagstiftningar och rättsystem fördelad på två huvudmän måste ändras.

För att förbättra rättssäkerheten för de äldre måste de olika lagstiftningarna omarbetas till en enda rättighetslag. Denna lag ska präglas av att all omsorg och vård av äldre utgår från den äldres önskemål och behov grundad på ett värdigt synsätt med respekt för den äldres integritet

SKPF kräver:

- att de nuvarande författningarna inom hälso- och sjukvården samt socialtjänster omarbetas till en enda rättighetslag.

Äldreomsorg och –vård i samhällelig regi

Den solidariska finansieringen av äldreomsorgen och –vården innebär att verksamheterna står under samhällelig kontroll. Omsorgen och vården för de äldre bör därför i allt väsentligt också drivas i samhällelig regi. Inga vägande skäl finns för en privatisering av vård och omsorg . Kraven på besparingar och effektivitet är i sig inga skäl för att övergå till driftsformer, som prioriterar ekonomiska vinster framför hög kvalitet.

Privat verksamhet ska inte förbjudas. Sådan verksamhet är redan ett faktum och kan i begränsad omfattning vara ett bra alternativ, särskilt om verksamhetens vinst reinvesteras för att förbättra tillgänglighet

och kvalitet i utbudet av tjänster. Minimikravet är att privat verksamhet ska hålla minst samma kvalitetsnivå som samhälligt drivna verksamheter. I detta ligger också samma möjligheter till insyn och kontroll.

SKPF:s kräver:

- att omsorg och vård ska i allt väsentligt drivas i samhälllig regi,
- att privat verksamhet inom omsorg och vård ska ske med minst samma kvalitet som samhällliga verksamheter,
- vinster i den privata verksamheten ska reinvesteras, samt
- att samhället har en god insyn och en effektiv tillsyn över all äldreomsorg och –vård.

En värdig och respektfull äldreomsorg

Det övergripande ansvaret för äldreomsorgen ska vara hos kommunerna och erbjudas lika över hela landet. De ska aktivt kontakta alla äldre och presentera äldreomsorgens tjänster. Utgångspunkten är att äldreomsorg ska drivas i samhällets regi. Den äldreomsorg, som drivs under privat regi ska underkastas samma kvalitetskrav och regler som för samhällets äldreomsorg. Detta innebär bl.a. att personalen ska ha meddelarfrihet. De äldre måste få större inflytande över sin vardag och därmed själv bestämma den äldreomsorg de önskar. Biståndsbedömningen måste reformeras i riktning mot ett värdigare bemötande av de äldre och större lyhördhet för deras önskemål och behov. Måltider måste ägnas större omsorg, så att de blir till en källa av glädje och njutning med möjlighet till gemenskap i gemensamma lokaler

SKPF kräver

- att äldreomsorgen ska vara lika tillgänglig på samma villkor i hela landet,
- att äldreomsorgen präglas av respekt och värdighet för den äldres önskemål och behov,
- att den kommunala biståndsbedömningen reformeras,
- att det ska finnas tillräckligt antal kompetenta anställda inom äldreomsorgen,
- att valfrihet i äldreomsorgen sker på den äldres villkor,
- att maten för de äldre är närproducerad, välsmakande och näringsriktig och serveras på ett smakligt sätt,

Ett boende med valfrihet

Den sociala bostadspolitiken för de äldre kräver ett utvidgat ansvarstagande från kommunerna. Tillgången på lämpliga

boendeformer är en av de viktigaste välfärdsfrågorna för de äldre. Utgångspunkten ska vara stöd till eget boende i sin egen miljö men att samhället ska erbjuda andra boendeformer när så krävs på de äldres villkor.

SKPF kräver

- att de äldre ska ha ett avgörande inflytande över sitt boende,
- att de äldre ges förutsättningar att få bo kvar i sin bostad,
- att tillräckligt antal trygghetsbostäder och vård- och omsorgsboende byggs för att möta efterfrågan,
- att en livslång pargaranti införs,
- att all samhällsplanering måste anpassas även till de äldre i samhället,
- att BTP förbättras genom att gränsen för högsta bostadskostnad höjs i takt med samhällsutvecklingen samt att reglerna för inkomstprövningen görs förmånligare.

Servicetjänster – ett nödvändigt stöd

Kommunerna måste på ett tidigt stadium i förebyggande syfte ge alla sina äldre råd och anvisningar hur de kan ordna sina hem för att undvika skador och olycksfall. En förutsättning för att de äldre ska kunna bo kvar i sin bostad är att det finns tillgång till hushållsnära tjänster för insatser i bostäderna.

Tjänsten som "Fixarmalte" bör utvecklas och göras tillgänglig för alla pensionärer i hela landet utifrån deras behov.

Både samhällets och privat hemtjänst ska ha samma möjlighet att erbjuda hushållsnära tjänster utan behovsprövning till de äldre för en låg taxa.

SKPF kräver

- att kommunen i förebyggande syfte ger råd och anvisningar hur de äldre i sina hem kan undvika skador och olycksfall,
- att de äldre ska erbjudas hushållsnära tjänster utan behovsprövning,
- att tjänster motsvarande "Fixarmalte" utvecklas och erbjuds alla äldre,
- att avgiften för hushållsnära tjänster maximeras på en låg nivå.

Välfärdens arbetare - de anställda i äldreomsorgen och -vården

De anställda inom äldreomsorgen och -vården ska ha en professionell utbildning och erfarenhet. Därför måste en utbildning

införas på gymnasienivå och högskolenivå med inriktning för de, som vill arbeta i äldreomsorgen.

De anställdas arbetssituation måste utformas på så sätt att de kan utföra sina uppgifter på ett kvalitativt sätt utan stress och tidsbrist. Frivilligt arbete kan vara en tillgång men får aldrig överta den professionella personalens uppgifter.

Anhörigvårdarna ska stödjas, dock att anhörigvård aldrig får ersätta professionell äldrevård utan skall betraktas som frivilligt socialt arbete. Dock får anhörigvård aldrig räknas som en resurs vid bedömning av den äldres behov av äldrevård.

Framtidens rekrytering av personal måste börja nu för att äldreomsorgen och -vården ska kunna hävda sig i konkurrensen om arbetskraft.

SKPF kräver

- att alla anställda i äldreomsorgen och –vården får en professionell utbildning för sina arbetsuppgifter,
- att arbetssituationen planeras så att de anställda kan utföra sina uppgifter utan stress och tidsbrist med tid över till de äldre utan krav på insatser,
- att all frivillig verksamhet i äldreomsorgen och –vården ska betraktas som ett komplement till den professionella omsorgen och vården,
- att kommunerna måste bistå anhörigvårdarna med ökat stöd,
- att en nationell handlingsplan över den framtida kompetensförsörjningen inom äldrevården arbetas fram,

Äldrevården – en trygghet för god livskvalitet

Äldrevården ska organiseras utifrån alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet på lika villkor till hela befolkningen i allt väsentligt i samhällets regi.

I äldrevården måste även det förebyggande folkhälsoarbetet ingå. Privat verksamhet måste hålla minst samma kvalitet och ha minst samma tillsyn och kontroll som samhällets verksamhet. Valfriheten i äldrevården förutsätter styrning från samhället och ett ersättningssystem, som gynnar förebyggande arbete och inte missgynnar äldre multisjuka.

Äldrevårdens uppdelning på flera huvudmän kräver bättre samverkan och på sikt bör ansvaret för all äldrevård placeras hos en huvudman.

Den bristande tillgängligheten i äldrevården måste åtgärdas och de äldre ska tilldelas en personlig läkare, som följer den äldre genom hela vårdkedjan. Den personliga läkaren ska även ha ansvar för att den äldre inte råkar ut för felaktig läkemedelsanvändning.

Dagens demensvård och psykiatrisk vård för de äldre är undermålig och oacceptabel. Den måste förbättras och ges mer resurser för att leva upp till kraven på en god vård med kvalitet.

Vid utskrivning från sjukhus måste en obligatorisk vårdplanering genomföras.

All tandvård ska rymmas inom högkostnadsskyddet och på sikt bli en del av den allmänna försäkringen.

Patientsäkerheten i äldrevården måste förbättras för att minska antalet vårdskador.

De äldres behov av rehabilitering och habilitering ska alltid utredas och finnas kontinuerligt i den vardagliga verksamheten i äldrevården.

Tekniska hjälpmedel ska kunna erbjudas på lika villkor överallt utan regionala skillnader.

Den framtida kompetensförsörjningen i äldrevården måste uppmärksammas så att eftersläpningen i utbildning av personal för äldrevården minskar och på sikt upphör.

Vården i livets slutskede måste hålla en god kvalitet. Program måste utarbetas hur denna palliativa vård ska utföras och av vem.

SKPF kräver

- att äldre ska ingå i samhällets förebyggande folkhälsoarbete,
- att huvudansvaret för äldrevården åläggs endast en huvudman,
- att tillgängligheten ökas i äldrevården bl.a. att den äldre får en personlig läkare,
- att den personliga läkaren följer sin patient genom hela vårdkedjan och ansvarar för läkemedelsanvändningen,
- att demensvården och den psykiatriska vården för äldre får mer resurser för att klara kraven på god vård,
- att obligatorisk vårdplanering genomförs vid utskrivning från äldrevård,
- att all kostnad för tandvården för de äldre ska rymmas inom högkostnadsskyddet och på sikt göras till en del av den allmänna försäkringen,
- att patientsäkerheten måste öka för att få ner antalet vårdskador väsentligt,
- att behovet av rehabilitering och habilitering ska utredas oavsett ålder,
- att tekniska hjälpmedel ska erbjudas alla över hela landet till en maxtaxa.
- att vården i livets slutskede ska hålla god kvalitet överallt.

Inflytande för pensionärerna i samhället

De äldre blir en allt större andel av medborgarna i samhället. I kommunerna är de äldre den största gruppen som använder sig av kommunernas tjänster. Det visar att pensionärerna bör ha ett väsentligt inflytande och delaktighet i de beslut, som rör deras dagliga liv.

Ett sådant inflytande och delaktighet är också riksdagens intentioner, som det är uttryckt i den nationella handlingsplanen för äldrepolitiken.

Det är utomordentligt viktigt att stärka pensionärernas ställning i de regionala och lokala processer, som styr beslut om pensionärernas vardag. Därför är det viktigt att regionala och lokala pensionärsråd finns i alla regioner, landsting och kommuner.

SKPF kräver

- att pensionärsråd inrättas i alla regioner, landsting och kommuner.

Kultur för alla

Få, om någon människa, vill leva ett liv utan ett så rikt inslag av kultur som möjligt. Äldre är inget undantag, snarare tvärtom. Därför måste

fler och kraftfullare satsningar göras för att öka äldres tillgänglighet till kulturaktiviteter.

SKPF kräver
- att ålder aldrig ska utgöra ett hinder att ta del av ett rikt kulturutbud.

Ett jämställt samhälle med kultur för alla

Ett samhälle med jämställdhet är ett gott samhälle. För äldre är detta minst lika viktigt som för de yngre generationerna. SKPF har många medlemmar som aktivt varit med och arbetat för ett mer jämställt samhälle i och utanför arbetslivet. Det kan inte vara så att ålderdomen innebär en återgång till gamla, mindre jämställda levnadsmönster. SKPF ska bejaka jämställdhetsfrågorna i sin verksamhet och vill att kommuner och andra instanser som har att göra med äldre också verkar för jämställdhet bland äldre.

SKPF kräver

- att det inom kommunerna finns kunskaper och därmed bättre förutsättningar att upprätthålla jämställdheten bland äldre, exempelvis inom kommunal äldreomsorg.

Kultur för äldre

Få, om någon människa, vill leva ett liv utan ett så rikt inslag av kultur som möjligt. Äldre är inget undantag, snarare tvärtom, Dessvärre kan tillgången och möjligheten att ta del av kultur begränsas av ålder, Många goda projekt görs runt om i landet för att underlätta tillträdet till kultur exempelvis på äldreboenden. SKPF ser dock gärna ännu fler och kraftfullare satsningar på äldres möjligheter att ta del av exempelvis kulturevenemang.

SKPF kräver

- att ålder aldrig ska utgöra ett hinder att ta del av ett rikt kulturutbud.

En allmän och generell välfärd för alla

Den svenska välfärdsmodellen består av ett gemensamt ansvarstagande, en stark offentlig sektor med breda demokratiska former. Det har skapat bra förutsättningar för att utveckla välståndet tillsammans med en radikal fördelningspolitik, vilket visas av att Sverige klarar att kombinera tillväxt med rättvis och trygg välfärd.

Den generella välfärdspolitiken bygger på solidarisk finansiering av förmåner och där var och en betalar efter sin förmåga. Välfärdstjänsterna fördelas efter behov och förmånerna bygger på principen om ersättning för inkomstbortfall och omfördelning mellan olika riskgrupper och över livet.

Omsorg och vård är ett samhällsansvar som i allt väsentligt skall bedrivas i offentlig regi. Den generella välfärdspolitiken förpliktar också att samhället utvecklar omsorgen och vården. Resursförstärkningar ska tillföras så att alla behövande oavsett bostadsort kan erhålla det bistånd och den hjälp de är berättigade till och har behov av.

Omsorgen och vården ska reflektera en samhällssyn som bygger på medmänsklighet och värdighet för den enskilda människan. Den enskilde ska ha ett individuellt inflytande över innehållet i omsorgen och vården, som ska planeras individuellt efter varje människas egna behov och önskemål.

SKPF kräver:

- att den svenska välfärdsmodellen vidmakthålles och utvecklas
- att välfärden finansieras solidariskt av samhället
- att välfärden fördelas efter behov
- att omsorg och vård i allt väsentligt drivs i samhällelig regi
- att all omsorg och vård präglas av medmänsklighet och värdighet
- att all omsorg och vård planeras individuellt efter varje människas egna behov och önskemål

SKPF
Kansliet

Utkast 5 Handlingsprogram
2011-03-09

Höjda pensioner för en bättre ekonomi

Det svenska pensionssystemet måste utvecklas och reformeras. Utgångspunkten är att pension är uppskjuten lön och ska så betraktas.

Pensionen måste vara tillräcklig för att en pensionär ska kunna leva anständigt och känna en trygghet i vardagslivet. Alltför många pensionärer är idag beroende av olika former av bidrag och förmåner för att kunna klara en rimlig ekonomi.

Då pension är en uppskjuten lön, ska pensionerna återspegla den allmänna standardutvecklingen i landet. Pensionerna måste därför räknas upp i takt med utvecklingen och får inte kortsiktigt sänkas för att tillfredsställa tillfälliga ekonomiska konjunkturer. Pensionerna ska heller inte beskattas annorlunda än för andra löneinkomster.

AP-fonderna i pensionssystemet måste reformeras så att de kan fungera som buffertfonder och överbrygga tillfälliga nedgångar i samhällsekonomin. De sex olika fonderna bör slås ihop för att bilda en effektiv billig förvaltning av pensionsmedlen för största möjliga avkastning till rimliga risker.

Pensionssystemet ska vara rättvist och lika för alla. Idag beräknas grundtryggheten – garantipensionerna - annorlunda för pensionärer födda 1937 och tidigare än för pensionärer födda senare. Det finns inga skäl för att garantipensionerna är olika stora för de äldre och för de yngre pensionärerna. Garantipensionens nivå ska vara lika för alla pensionärer.

Premiepensionssparandet är en dyr och förlustbringande pensionssparform, där pensionsspararen står all risk. Denna sparform bör avvecklas på sikt och pensionssparmedlen överförs till AP-fonden. Under avvecklingen bör det oöverblickbara antalet valfria fonder skäras ner radikalt, avgifterna för fondsparandet minskas och en statlig garanti mot stora förluster införs.

Det nya pensionssystemet har varit i bruk i snart tio år. Det är dags för en översyn för att förbättra och reformera systemet, så att det fungerar i samklang med de ursprungliga målen för pensionssystemet

Med dagens pensionssystem, där det inte går att beräkna sin pension utan hjälp måste informationen om pensionerna och pensionssystemet göras tydligare och mer pedagogiskt.

De förtidspensionerade med sjukersättning är idag dömda till fattigdom trots att de i många fall har högre utgifter för omsorg och vård. Deras sjukersättning måste baseras på en tillräcklig inkomstnivå och räknas upp i takt med samhällsutvecklingen. Samtidigt ska inte de förtidspensionerade beskattas hårdare än andra grupper i samhället.

SKPF kräver:

- att pensionerna räknas upp till en tillfredsställande nivå,
- att pensioner behandlas som inkomster och inte särbeskattas,
- att garantipensionerna beräknas lika för alla pensionärer efter de regler, som gäller för pensionärer födda 1938 eller senare,
- att AP-fondernas regelverk reformeras till att fungera som rena buffertfonder, samt att de olika AP-fonderna slås ihop till en enda AP-fond,
- att premiepensionssparande avvecklas på sikt och överförs till AP-fonderna, samtidigt som en garanti mot för stora förluster införs,
- att pensionssystemet ses över och förbättras och reformeras utifrån de ursprungliga målen för systemet,
- att informationen om pensionen och pensionssystemet görs tydligare och mer pedagogisk,
- att de förtidspensionerade får högre ersättning, vars hela belopp räknas om varje år på samma sätt som den allmänna inkomst- och tilläggspensionen, samt att sjukersättningen inte särbeskattas.

En rättighetslag med respekt för de äldre

Ansvar för äldreomsorgen och –vården är idag uppdelad på två huvudmän. Av historiska och andra skäl har olika synsätt präglat verksamheten på de olika områdena. Det har skapat olika rättssystem för hälso- och sjukvården samt för socialtjänsten.

Den nuvarande hälso-, sjukvårds- och socialtjänstlagstiftningen har idag diffusa gränsdragningar när det gäller ansvarsfördelning mellan olika huvudmän. Detta drabbar såväl enskilda individer som deras anhöriga.

Problemen framstår klart t.ex. när det gäller hur ansvaret för äldreomsorgen fördelas mellan regioner, landsting och kommuner.

Att som idag reglera rättigheter och skyldigheter med olika lagar försvårar samverkan mellan äldreomsorgens och -vårdens olika huvudmän, samtidigt som samhällets gransknings- och kontrollfunktioner försvåras. Den nya gemensamma tillsynen över hälso- och sjukvården samt socialtjänsten visar på skillnader i rättigheter och skyldigheter, vilket avspeglar sig i onödiga och omotiverade skillnader i utförande.

Andra för medborgarna viktiga områden, som besvärsmöjligheter, bestämmelser om dokument, sekretess, de anställdas ställning och flera andra frågor, skulle också bli tydligare med en enhetlig lagstiftning. Den nya lagen skulle även ge möjlighet till ökat självbestämmande för dem som är i behov av vård och omsorg.

Skapandet av en enhetlig rättighetslag kan göras från den gemensamma grunden att all omsorg och vård ska utgå från den enskildes önskemål och behov utifrån ett värdigt synsätt med respekt för den enskildes integritet. Det kan också ge regioner, landsting och kommuner möjlighet till den samordning som behövs för att effektivisera huvudmännens insatser. Samtidigt ger det samhället ökade möjligheter för tillsyn och kontroll av hur lagen efterlevs.

SKPF kräver:

- att de nuvarande författningarna inom hälso- och sjukvården samt socialtjänster omarbetas till en enda rättighetslag.

Äldreomsorg och –vård i samhällelig regi

Den solidariska finansieringen av äldreomsorgen och –vården innebär att verksamheterna står under samhällelig kontroll. Omsorgen och vården för de äldre bör därför i allt väsentligt också drivas i samhällelig regi. Inga vägande skäl finns för en privatisering av vård och omsorg. Kraven på besparingar och effektivitet är i sig inga skäl för att övergå till driftsformer, som prioriterar ekonomiska vinster framför hög kvalitet.

Erfarenheten hittills är att, när vinstintresset prioriteras, drabbar det kvaliteten i verksamheten främst genom minskad personaltäthet. Det ger färre antal anställda med ökad stress och sämre vårdkvalitet som följd. En ytterligare nackdel är den minskade insyn och kontroll som gäller för privat verksamhet.

Privat verksamhet ska inte förbjudas. Sådan verksamhet är redan ett faktum och kan i begränsad omfattning vara ett bra alternativ, särskilt om verksamhetens vinst reinvesteras för att förbättra tillgänglighet och kvalitet i utbudet av tjänster. Minimikravet är att privat verksamhet ska hålla minst samma kvalitetsnivå som samhälleligt drivna verksamheter. I detta ligger också samma möjligheter till insyn och kontroll.

Samhällets övergripande ansvar för äldreomsorgen och –vården kan aldrig överlåtas eller delegeras till någon annan. Ansvaret ska ligga kvar oavkortat hos samhället även vid privat verksamhet. Samhället måste därför besitta en hög kompetens vid upphandlingar med privata vårdgivare och se till att alla avtal som upprättas innehåller goda insyns- och kontrollmöjligheter för köparen. För att se till att kvaliteten upprätthålls måste samhället ha nödvändiga resurser som krävs för en kontinuerlig effektiv tillsyn över all verksamhet, samhällelig som privat. Det innebär också att regioner, landsting och kommuner alltid själva måste driva egna alternativ i egna institutioner i alla former av äldreomsorg och -vård.

En förutsättning för privat verksamhet i äldreomsorg och -vård är att den måste hålla minst samma kvalitet som den samhälleligt drivna verksamheten. Det innebär också att personalen i de privata verksamheterna minst ska ha samma rätt och skyldighet till meddelarfrihet som i den samhälleliga äldrevården. Samhället måste också ha tillräcklig kompetens och resurser för att kunna utföra den nödvändiga tillsynen och kontrollen över den privata äldrevården.

Utvecklingen av den privata äldreomsorgen och -vården till att koncentreras till stora vårdbolag, varav de flesta kontrolleras av

riskkapitalbolag, måste hejdas. Förutsättningar måste skapas för stiftelser, vårdkooperativ och små personalägda verksamheter så att de kan konkurrera på den privata äldrevårdsmarknaden på lika villkor som de stora vårdbolagen.

SKPF:s kräver:

- att omsorg och vård ska i allt väsentligt drivas i samhällelig regi,
- att privat verksamhet inom omsorg och vård ska ske med minst samma kvalitet som samhälleliga verksamheter,
- vinster i den privata verksamheten ska reinvesteras, samt
- att samhället har en god insyn och en effektiv tillsyn över all äldreomsorg och –vård.

En värdig och respektfull äldreomsorg

Samhället har ett genomgripande ansvar för att alla äldre ska få tillgång till en god äldreomsorg till en rimlig kostnad. Detta ansvar vilar idag på kommunerna.

Äldreomsorgen ska erbjudas alla äldre i kommunen genom aktiv uppsökande verksamhet från kommunen. Det innebär att kommunerna måste aktivt kontakta alla äldre, som vistas i kommunen, och presentera äldreomsorgens tjänster. Alla äldre ska kunna känna tillit och trygghet i att äldreomsorgen finns när den behövs och att den finns på ens egna villkor.

Äldreomsorgen ska vara tillgänglig på samma villkor oavsett var i landet man bor. Idag är skillnaderna alltför stora och en mer målmedveten styrning av kvaliteten i äldreomsorgen behövs.

Kommunernas bedömning av den enskildes önskemål och behov av äldreomsorg – biståndsbedömningen – får inte präglas av dragkampen mellan socialtjänstens rättigheter och kommunens ekonomi. Biståndsbedömningen måste reformeras, så att kommunens handläggare får den utbildning och det stöd som behövs för att fullgöra sina uppgifter. De äldre får inte känna sig utlämnade och uppleva att de inte bemöts respektfullt på ett värdigt sätt. Inga biståndsbeslut ska fattas utan utförlig dokumentation. Den äldre ska alltid själv kunna få avgöra om denne vill biträdas eller företrädas av någon annan, som denne själv har valt. Kommunens ekonomiska prioriteringar får aldrig ha företräde framför socialtjänstens rättigheter och ambitioner för biståndsbedömningen.

Biståndsbedömningen bör präglas av att den äldre själv bestämmer innehållet i biståndet. Biståndet bör ges så översiktligt som möjligt i form av timmar, som den äldre själv förfogar över, istället för bestämda insatser.

Äldreomsorgens verksamhet ska präglas av tillräckligt antal kompetenta och välutbildade anställda inom hemtjänsten och i äldreboenden. De anställda ska kunna känna sig trygga i arbetet och få tillräcklig tid för att kunna utföra sina uppgifter med tillfredsställande kvalitet. Den tekniska utvecklingen får inte tas som intäkt att spara in på mänskliga kontakter.

Äldreomsorgens kultur ska genomsyras av värdighet mot de äldre och lyhördhet för önskemål och behov. Det ska finnas möjligheter att pröva nya arbetssätt med respekt för de äldres villkor, t.ex. i fråga om språk, religion, matvanor, kultur etc.

Valfrihet i äldreomsorgen med privata verksamheter kan innebära en stimulans till utveckling av äldreomsorgen. Dock får inte privat äldreomsorg styras av vinstintressen. Den måste kunna ge en äldreomsorg på minst lika goda kvalitativa och andra villkor som den samhälleliga. Kommunen får aldrig avhända sig sitt ansvar för äldreomsorgen och ska alltid finnas med som utövare inom alla delar av äldreomsorgen.

Valfriheten får inte innebära att den äldre känner vanmakt inför valen. Kommunen ska ge en allsidig vägledning och hjälp om den äldre så önskar, dock får aldrig kommunen välja äldreomsorg åt de äldre.

Den viktigaste delen av valfriheten är att kunna välja innehållet i äldreomsorgen. Det ska vara en äldreomsorg, som präglas av kontinuitet och helhet. S.k. uppsplittrad hemtjänst med olika utövare för varje insats bör inte förekomma. Hemtjänst kombinerad med hemsjukvård bör samordnas oavsett huvudman för omsorgen och vården.

Avgiften för äldreomsorgen ska alltid anpassas så att den inte blir så hög att äldre avstår från omsorgen. De äldre ska kunna efter avgiften ha tillräcklig ekonomi för att kunna unna sig ett gott liv i övrigt. Därför måste ett enhetligt system med låga taxor för äldreomsorgen införas.

Maten och måltiden – smakrik samvaro

En viktig del av äldreomsorgen är måltiden och maten. Måltiden bör vara en källa till glädje och njutning för de äldre. Istället för att vara en av dagens höjdpunkter blir måltiden ofta en besvikelse i en matlåda eller en sats matlådor för en hel vecka. Denna besvikelse leder till att många äldre inte äter tillräckligt och får besvär av undernäring.

Denna utveckling är oacceptabel. De äldre ska serveras mat, som inte bara är välsmakande och näringsriktig utan också tillhandahålls på ett smakligt sätt, som ger utrymme för social samvaro. Maten ska i möjligaste mån produceras och tillagas lokalt. Gemenskap i måltiden genom att äta tillsammans i gemenskapslokaler ska stimuleras.

SKPF kräver:

- att äldreomsorgen ska vara lika tillgänglig på samma villkor i hela landet
- att äldreomsorgen präglas av respekt och värdighet för den äldres önskemål och behov
- att den kommunala biståndsbedömningen reformeras,
- att det ska finnas tillräckligt antal kompetenta anställda inom äldreomsorgen,
- att valfrihet i äldreomsorgen sker på den äldres villkor,
- att ett enhetligt system med låga taxor för äldreomsorgen införs.
- att maten är närproducerad, vällsmakande och näringsriktig och serveras på ett smakligt sätt.

SKPF
Kansliet

Handlingsprogram 2011-2014
2011-06-15

Ett boende med valfrihet

Den sociala bostadspolitiken är den del av den generella välfärden. Det innebär att kommunerna har ett genomgripande ansvar för att alla kommuninnevånare har rätt till en god bostad till en rimlig kostnad. Detta ansvar måste befästas och utökas.

Tillgången på lämpliga bostäder i olika upplåtelseformer är en av de viktigaste välfärdsfrågorna för landets äldre. De äldre ska själva ha ett avgörande inflytande över sitt boende. Så långt som möjligt ska de äldre ges de förutsättningar som krävs för att kunna bo kvar i sin egen miljö. När så behövs ska de äldre erbjudas annan bostad i kommunen. Kommunerna måste åläggas att bygga trygghetsbostäder med hyresrätt, som ett alternativ för de äldre, som bor i olämpliga bostäder men som inte behöver vård- och omsorgsboende. För de äldre, som kräver mer omfattande vård, ska det finnas tillräckligt antal vård- och omsorgsboende. Detta ställer krav på kommunen att se till att det finns alternativa boendeformer. Särskilt viktigt är det att den avveckling av bostäder för människor med särskilda behov, som pågått en tid, nu bryts. Istället måste fler sådana bostäder byggas.

Den självklara mänskliga rättigheten att par ska få bo ihop livet ut måste konkretiseras i en pargaranti. Ett par ska alltid erbjudas boende tillsammans även sedan bara en har beviljats vård- och omsorgsboende.

Även samhällsplaneringen måste ta hänsyn till miljön i bostadsområdena. Flerbostadshus i flera våningar måste utrustas med hiss. Postlådor och sophantering måste utformas så att äldre utan svårigheter kan använda dessa tjänster. Det får inte förekomma hinder för personer med rörelsenedsättningar och det ska finnas tillräcklig god ytterbelysning. Snöröjning och andra lokala miljötjänster måste hålla så hög kvalitet att inte de äldres framkomlighet hindras. I närheten måste det finnas serviceinrättningar, som är lätt tillgängliga, som t.ex. dagligvarubutiker och gemenskapslokaler anpassade för äldre och rörelsenedsatta. Även kollektivtrafiken måste anpassas så att de äldre inte blir fångar i sitt bostadsområde.

En social bostadspolitik för de äldre ställer krav på att bostadskostnaderna inte blir alltför höga. Skyddet mot för höga bostadskostnader – Bostadstillägg för pensionärer, BTP – måste förbättras. Idag ges BTP till en stor del till kvinnor, vilket gör frågan om BTP till en viktig jämlikhetsfråga. BTP bör förbättras genom dels, att gränsen för vilken bostadskostnad, som utgör taket för bidraget,

bör höjas i takt med höjningen av bostadskostnaderna i samhället, dels att reglerna för inkomstprövning bör göras förmånligare. Undersökningar har visat att en stor del av de äldre inte ansöker om bostadsbidrag även om de förmodligen är berättigade till det. Pensionsmyndigheten måste få ökade resurser för att kunna satsa på att nå ut till dessa äldre för att informera dem om rättigheten till BTP.

SKPF kräver:

- att de äldre ska ha ett avgörande inflytande över sitt boende,
- att de äldre ges förutsättningar att få bo kvar i sin bostad,
- att tillräckligt antal trygghetsbostäder byggs för att möta efterfrågan,
- att tillräckligt antal vård- och omsorgsboende byggs för att möta efterfrågan,
- att en livslång pargaranti införs,
- att all samhällsplanering måste anpassas även till de äldre i samhället,
- att BTP förbättras genom att gränsen för högsta bostadskostnad höjs i takt med samhällsutvecklingen samt att reglerna för inkomstprövningen görs förmånligare.

Servicetjänster – ett nödvändigt stöd

De äldre är oftast i stor utsträckning beroende av hjälp i hemmet. Dessa tjänster ingår normalt inte i hemtjänstens åtagande. Det innebär att en viktig förutsättning för de äldre att kunna bo kvar i sin bostad saknas. Dessutom innebär många av dessa tjänster ett tryggt stöd för pensionärer att förebygga och undvika olyckor och skador i hemmet.

Det nuvarande systemet för RUT bör utformas för de äldre med systemet "Fixarmalte" som förebild. De äldre ska få hjälp ett visst antal timmar varje månad av en person för att "fixa" enklare hushållstjänster i hemmet som t.ex. byte av glödlampor och gardinupphängning. Den äldre ska ha ett avgörande inflytande över innehållet i dessa tjänster.

Dessa tjänster bör utvecklas och göras tillgänglig för alla äldre i hela landet. Ekonomiskt betalar sig Fixarmalte genom att Fixarmaltes verksamhet minskar kostsamma olyckor i hemmet.

Både offentlig och privat hemtjänst bör få samma möjligheter att erbjuda hushållsnära tjänster, såsom t.ex. ledsagarservice till evenemang som sport och teater. Dessa tjänster ska erbjudas till en låg taxa med ett maximalt lågt tak för avgiften. Det är viktigt att tjänsterna är maximalt tillgängliga när de behövs och önskas, utan att hindras eller regleras av bundna tidsplaner. Självfallet ska dessa tjänster, vare sig de utförs i kommunal eller privat regi, utföras med samma grad av sekretess och integritet som gäller för övrig omsorg och vård.

SKPF kräver

- att de äldre ska erbjudas servicetjänster i hemmet utan behovsprövning,
- att tjänster motsvarande "Fixarmalte" utvecklas och erbjuds alla äldre,
- att den äldre ska ha ett avgörande inflytande över innehållet i dessa tjänster,
- att avgiften för hushållsnära tjänster maximeras på en låg nivå.

Välfärdens arbetare - de anställda i äldreomsorgen och -vården

De anställda inom äldreomsorgen och -vården ska ha en professionell utbildning och erfarenhet. Det räcker inte med en utbildning på gymnasienivå för blivande välfärdsarbetare, utbildningen måste följas upp på högskolenivå med inriktning på äldreomsorg. Nuvarande anställda, som saknar kompetens, ska få erbjudande att få komplettera sin utbildning individuellt inom ramen för sin anställning.

De anställda ska känna sig trygga i sitt arbete och ha de förutsättningar som krävs för att kunna utföra sina uppgifter. Verksamheterna ska ha tillräckligt antal anställda så att uppgifter kan utföras på ett kvalitativt bra sätt utan stress och tidsbrist. Uppgifterna ska vila på en värdegrund med respekt för de äldre och deras egna önskemål och behov under värdiga former.

SKPF kräver

- att alla anställda i äldreomsorgen och -vården får en professionell utbildning för sina arbetsuppgifter, samt
- att arbetssituationen planeras så att de anställda kan utföra sina uppgifter utan stress och tidsbrist med tid över till de äldre utan krav på insatser,

Anhörig och närstående i äldreomsorgen och -vården

Anhöriga och närstående, anhörigvårdarna, är utan konkurrens det största antalet vårdgivare till de äldre. Ett ständigt ökande antal äldre och sjuka ökar antalet anhörigvårdare. För dessa äldre är anhörigvårdarna en förutsättning för att de ska kunna bo kvar i trygghet i den hemmiljö, som de flesta av dem föredrar.

Utan dessa insatser av anhörigvårdarna skulle samhället inte klara äldrevården av de äldre, långvarigt sjuka eller funktionshindrade. Dessa insatser får dock aldrig betraktas som ett kalkylerat alternativ till det ansvar, som regioner, landsting och kommuner har för äldrevården.

Anhörigvårdarnas insatser skall betraktas som frivilligt socialt arbete och får under inga omständigheter räknas som en självklar resurs vid den bedömning av behoven av äldrevård, som skall göras för varje vårdbehövande.

Även om anhörigvårdare inte kan eller skall ersätta anställd vårdpersonal är det viktigt att det finns ekonomiska och andra stöd

för de, som frivilligt vill medverka i vård och omsorg av en närstående.

Samhällets värdering av de anhörigas bidrag till äldrevården är njuget. Ett rimligt krav är att yngre, som vårdar äldre, ska få pensionsrätt för pensionsgrundande belopp för vårdtiden.

Nedskurna eller uteblivna statliga anslag får inte tas som intäkt för kommunerna att skära ner denna stödverksamhet, vilket strider mot behovet av långsiktigt inriktade åtgärder för att stödja anhängvårdare. Detta stöd kan ha formen av erbjudande om avlösning i hemmet, korttidsvård växelvård, stödsamtal, utbildning och liknande insatser.

SKPF kräver

- att det kommunala stödet till anhängvårdare utvecklas och förstärks samt att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av deras värdefulla arbete ständigt görs, samt
- att pensionsrätt för pensionsgrundande belopp tillräknas de, som vårdar äldre.

Volontärer och frivilliga i äldreomsorgen och -vården

Volontärverksamhet och annan frivillig verksamhet i äldreomsorgen och -vården ska betraktas som ett komplement till den professionella omsorgen och vården. Det kan medverka till något positivt för både de som ger och de som mottar vård och omsorg. Medmänskligt engagemang skall uppmuntras men får aldrig utnyttjas och exploateras.

Dock får den frivilliga verksamheten inte inkräkta på den professionella verksamheten och får under inga omständigheter ersätta denna. Frivillig verksamhet får aldrig ingå i äldreomsorgens och -vårdens tjänster, som ska betraktas som en rättighet för äldre. Innan frivilliga insatser inom en verksamhet påbörjas ska tydliga riktlinjer vara framtagna, t ex en avsiktsförklaring, där medverkan regleras i olika avseenden.

Äldreomsorgen och -vården ska finansieras solidariskt, vilket innebär att privat verksamhet inom dessa områden inte får ta ut avgifter eller andra intäkter av de, som berörs av verksamheterna. Verksamheten måste bedrivas av utbildade och kompetenta personer under samma betingelser som offentlig omsorg och vård, samt stå under samhällets tillsyn och kontroll. Det yttersta ansvaret för att omsorgen

och vården bedrivs utifrån samhällets värdegrund på ett professionellt sätt ska alltid ligga hos samhället.

SKPF kräver

- att all frivillig verksamhet i äldreomsorgen och –vården är ett komplement till den professionella omsorgen och vården,
- att alla frivilligarbetare har de kunskaper och erfarenheter som krävs för sina uppgifter, samt
- att inga avgifter får tas ut i den frivilliga verksamheten,

Den framtida personalförsörjningen

I framtiden hårdnar konkurrensen om arbetskraft. Samtidig ökar antalet äldre, som kommer att efterfråga äldreomsorg och –vård. Frågan är så pass viktig att en nationell handlingsplan måste utarbetas för att säkra den framtida rekryteringen av personal. Ansträngningar måste redan nu planeras för att göra arbetet mer attraktivt med möjligheter till karriärer för att säkerställa rekryteringen i framtiden.

SKPF kräver att en nationell handlingsplan för den framtida personalrekryteringen i äldreomsorgen och –vården påbörjas.

Äldrevården – en trygghet för god livskvalitet

All vård ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Vården skall vidare prioriteras efter behov och ges på lika villkor till hela befolkningen.

En god hälsa är en av de viktigaste betingelser för en god livskvalitet. Därför måste äldrevården inriktas på att bibehålla och förstärka hälsan genom hög kvalitet i sina verksamheter.

Det förebyggande folkhälsoarbetet

Förutsättningarna för god hälsa är inte bara att själva vården är av hög kvalitet. Även livssituationen för de äldre spelar mycket stor roll. Skillnaden i sociala livsvillkor visas också i skillnaden i ohälsa och tidig död. Det förebyggande folkhälsoarbetet är därför en mycket grundläggande del i en god vård. De äldre är därför en viktig grupp i samhällets förebyggande folkhälsoarbete.

En viktig del i det förebyggande hälsoarbetet är säkerhetsfrågor i de äldres hem. Kommunen måste här genom hembesök och annan verksamhet förebygga skador och olycksfall i hemmen genom rådgivning och handfast hjälp.

SKPF kräver att de äldre ska omfattas av samhällets folkhälsoarbete.
--

Valfriheten i äldrevården

Valfriheten i äldrevården utgörs ofta av vårdvals- eller kundvalssystem genom LOV-lagstiftningen, Lagen Om Valfrihet. I motsats till entreprenader, som omprövas och debatteras med jämna mellanrum leder kundvalssystemet till en närmast permanent konkurrensutsättning av verksamheten. Följden blir att samhället får minskade möjligheter till kontroll och styrning av verksamheten. Den glidande övergången från att samhället har ansvar för både finansieringen och utförande av vården och omsorgen till ett allt större inslag av kundvalssystem får till följd att ansvaret för välfärden tunnans ut. Den äldres möjlighet att aktivt utöva sina sociala rättigheter genom att påverka innehållet i sin omsorg och vård övergår till att den äldre blir en passiv konsument på en marknad. Vård och omsorg erbjuds som en meny, där den äldre får välja på olika utföranden utan möjlighet att påverka innehållet.

Utföranden kan sedan enkelt kompletteras med utökad privat service, som får bekostas av den äldre själv. I ett sådant system tenderar samhällets vård och omsorg att förvandlas till ett basbehov,

där den äldre kan komplettera servicen ur egen plånbok. Det får vittgående konsekvenser. För det första är det de mest välbärgade och högutbildade, som har störst möjlighet att utnyttja systemet. De kan lägga större resurser på att värdera olika alternativ och har lättare att komplettera alternativen med egna val. För det andra bygger systemet på antagandet att alla äldre har samma förutsättningar till aktiva val. Det är dock inte så enkelt att välja rationellt eller bedöma kvaliteten på vården och omsorgen, framför allt om man har svårigheter att kunna presentera sina önskemål och behov. Särskilt som behoven skiftar och är oförutsägbara. För det tredje innebär val av vård och omsorg en så stor avgörande ansträngning i livet, att det blir så gott som alltid ett avgörande val. Att senare göra ett nytt val av en annan utförare av vård och omsorg pga. missnöje blir för ansträngande och i många fall illusorisk då det inte finns andra alternativ. Ett kundvalssystem förutsätter att alla är mer eller mindre stöpta i samma form. Valfrihetssystem inom äldrevården, uppbyggt på kundvalssystem, måste utformas så att nackdelarna med kundvalssystemet undviks. Ersättningsystemen måste gynna förebyggande arbete och inte missgynna äldre multisjuka.

SKPF kräver att valfrihetssystem i äldrevården utformas med reell valfrihet för den äldre under samhällelig kontroll.

Samverkan inom äldreomsorgen och -vården

Äldrevården är idag uppdelad mellan flera huvudmän, regioner, landstingen och kommuner. Det har lett till allvarliga brister och oklarheter, när det gäller samverkan och ansvarsfördelning mellan huvudmännen. Dessa problem beror delvis på besparingskrav, som har inneburit att antalet anställda inom viktiga äldrevårdsområden har reducerats. En ytterligare orsak är att det växande antalet äldre vårdbehövande ställer krav på ökade resurser.

En förutsättning för att undvika onödiga och kostnadskrävande samarbetsproblem när det gäller äldrevården för de äldre är att huvudansvaret vilar hos en huvudman.

Äldrevårdsbehovet måste ses som en helhet och regioner, landsting och kommuner måste ta ett gemensamt ansvar för ett samarbete, som tillförsäkrar den enskilde bästa möjliga äldreomsorg och -vård. För detta krävs gemensamma nämnder liknande dem som idag endast finns i en del av landets kommuner. Organisations- och administrationsfrågor får aldrig utgöra ett hinder för god äldrevård.

SKPF kräver en förbättrad samverkan mellan de olika huvudmännen för äldrevården med målet att på sikt samla ansvaret för hela äldrevården hos en huvudman.

Äldrevårdens tillgänglighet

Det stora problemet i dagens äldrevård är dess brist på tillgänglighet. Det leder till oacceptabla väntetider och ett onödigt lidande för de äldre. För de äldre sjuka, särskilt multisjuka, kan den bristande tillgängligheten medföra allvarliga försämringar i hälsan. Äldrevården måste organiseras på så sätt att de äldre får omedelbar tillgång till nödvändig vård genom egna äldremottagningar utan att behöva passera akutintagningarna. För transporter till och från äldremottagningarna ska inte de äldre behöva hänvisas till ambulanser och likande på grund av svårigheter att förflytta sig. Hemsjukvården bör utrustas med hemläkarbilar, så att vården istället kan komma hem till de äldre.

Äldre i vård- och omsorgsboende eller med hemsjukvård har alltför ofta ingen eller liten kontakt med läkare inom primärvården. Den ringa kontakten ersätts med sjukbesök, som belastar akutsjukvården.

Det är angeläget att vårdtagarnas sjukvårdsbehov tillgodoses oavsett boendeform. Det måste därför finnas entydiga, utskrivna rutiner för akuta läkarbedömningar och som grund för ett tryggt boende med tillgång till rätt medicinska insatser. Alla äldre vårdtagare inom eget eller vård- och omsorgsboende ska ha minst ett årligt planerat besök av läkare inom primärvården.

SKPF kräver

- att äldrevårdens tillgänglighet kraftigt förbättras,
- att de äldre i vård- och omsorgsboende eller med hemsjukvård ska få minst ett läkarbesök per år från primärvården,
- att hemsjukvården för äldre utrustas med hemläkarbilar för att bringa vården hem till de äldre.

Personlig läkare

Äldrevården måste utgå från en helhetssyn på den äldre. Dagens rätt för den äldre att ha en fast läkarkontakt bör utvecklas till en personlig läkare med ansvar för hela vården av den sjuke. Den personliga läkaren bör följa den äldre genom hela vårdkedjan och vårdapparaten och bör medverka vid all vårdplanering.

SKPF kräver att alla äldre får tillfälle till en personlig läkare, som följer och planerar äldrevården genom hela vårdkedjan.

De äldres läkemedel

I den personliga läkarens ansvar ska ingå ett helhetsansvar för all läkemedel, som ordineras till den äldre. Möjligheten av att olika vårdgivare kan ordinera medicin utan samordning med varandra, leder till en felaktig användning av läkemedel, som får direkta negativa konsekvenser för hälsan. Att så många äldre läggs in på sjukhus på grund av felaktig användning av läkemedel är ett helt onödigt lidande för de äldre till onödiga kostnader. Den personliga läkaren bör ta initiativ till regelbundna läkemedelsgenomgångar för de äldre med många olika läkemedel, där även personal med farmaceutisk kompetens bör delta.

Det svenska apoteksväsendet har nyligen till en stor del privatiserats. Denna privatisering har skett helt av politiska skäl och inte på grund av önskemål eller krav från kunderna. Det har skett med hänvisning till dålig tillgänglighet. Förbättringar i tillgängligheten hade kunnat uppnås på ett bättre och mera kostnadseffektivt sätt än genom privatisering. Den genomförda omregleringen av apoteksväsendet måste följas upp noggrant för att säkerställa att målen för apoteksväsendet uppnås. På sikt bör apoteksväsendet återgå till ett statligt monopol.

SKPF kräver

- att krafttag tas för att minimera de äldres felaktiga läkemedelsanvändning bl.a. genom tätare läkemedelsgenomgångar,
- att apoteksväsendet på sikt återgår till ett statligt monopol.

Demens och psykisk ohälsa

Den demografiska utvecklingen visar på att antalet äldre kommer att öka kraftigt i framtiden. Både till antal och som andel av befolkningen. Detta kommer att ställa stora krav på både ökade ekonomiska resurser och anställda med kompetens inom området. Dagens resurser är otillräckliga och uppfyller inte kraven på god vård för äldre med demens eller annan psykisk ohälsa.

De exempel på inhuman omvårdnad, som har uppenbarats de senaste åren, kan inte accepteras i ett välfärdssamhälle. Det är ett politiskt ansvar att se till att demensvården och den psykiatriska vården för äldre ges tillräckliga resurser för en god vård och omsorg. En viktig del i omvårdnaden om äldre är boendet. Stöd och service i boendet måste anpassas utifrån de behov som finns hos den enskilde.

En särskilt viktig fråga att uppmärksamma och åtgärda är att anställda har specialist- och spetskompetens både inom geriatrik och gerontologi. Dagens utbildningsvolymerna behöver kraftigt öka. Verksamhetens status och attraktionsvärde måste förbättras. Att arbeta inom olika delar av äldreomsorgen måste bli ett yrke med god status.

SKPF kräver att resurserna för demensvården och den psykiatriska vården för äldre kraftigt ökar och att behovet av utbildade anställda med specialistkompetens tillgodoses.

Vårdplanering

Vårdplanering måste bli ett obligatorium inför utskrivningen från sjukhus. Denna planering skall skötas av en vårdgrupp som utöver den äldre patienten består av den fasta läkarkontakten och andra kompetenta representanter för primärvård, hemsjukvård, äldreomsorg, rehabiliterings- och terapipersonal samt anhöriga.

Ingen äldre patient skall tvingas lämna sjukhuset utan den trygghet som utgörs av en individuell vårdplan, som kan läsas och förstås av såväl den äldre själv som anhöriga.

SKPF kräver att vårdplanering inför utskrivning från sjukhus görs obligatoriskt.

De äldres tandvård

Dagens äldre har, jämfört med tidigare generationer, ofta många egna tänder kvar. Dock medicineras dagens äldre oftare än förr, vilket bl.a. leder till muntorrhet som utsätter tänder och munhåla för påfrestningar och skador.

Dålig tandstatus är också inkörsport för såväl fysiska som andra besvär och leder inte sällan till infektioner, tarmbesvär och i svåra fall även undernäring.

Dagens tandvård har ett "högkostnadsskydd" med begränsning till ett antal odontologiska basmaterial. Däremot har den förebyggande vården inte beaktats i tillräcklig utsträckning. De tandvårdscheckar, som alla vuxna får vartannat år, anses inte tillräckliga för att i tillräcklig grad öka patienternas intresse för den förebyggande vården. Tanderna är en del av människokroppen och att de därför naturligt bör vara en del av den allmänna sjukförsäkringen. Det är

särskild viktigt att uppmärksamma den uppsökande tandvården i hemmet.

Nuvarande tandvård med högkostnadsskydd och andra förändringar ska därför betraktas som ett steg på vägen till att tandvården med dess betydelse för folkhälsan erkänns som en självklar del av den allmänna försäkringen.

SKPF kräver att förebyggande tandvård ingår i de äldres högkostnadsskydd och att all tandvård på sikt ska ingå i den allmänna försäkringen.

Patientsäkerhet

Patientsäkerheten måste förbättras och kvalitetsarbetet i äldrevården måste intensifieras. De äldre ska kunna känna sig trygga och lita på äldrevården. Ändå skadas alltför många människor i vården idag. Detta måste med gemensamma krafttag från både stat, region, landsting och kommuner minska genom olika insatser. En sådan viktig insats är förbättrad kunskap och kompetens hos vårdpersonalen.

SKPF kräver att patientsäkerheten förbättras med målet att framför allt kraftigt reducera vårdsskadorna.

Tekniska hjälpmedel

En övergripande strategi bör utarbetas så att tekniska hjälpmedel erbjuds utan de regionala skillnader i avgifter, forskrivningsregler m.m. som finns idag, samt att användare och deras anhöriga skall erhålla nödvändig utbildning i hur dessa hjälpmedel skall användas.

SKPF kräver att en övergripande strategi utarbetas så att tekniska hjälpmedel erbjuds utan regionala skillnader i tillgänglighet och kostnader.

Rehabilitering

Rehabilitering och habilitering skall vara kontinuerlig och ingå i vardaglig verksamhet och vård samt innehålla moment som efter handledning kan utföras av personal som finns i den äldres närhet.

Den äldre skall oavsett ålder få sitt rehabiliteringsbehov utrett och bedömt av läkare i samråd med omvårdnads- och

rehabiliteringspersonal. Detta skall gälla oavsett huvudman och vid vård såväl i hemmet som inom institution.

Rehabiliteringsplanen skall följa den äldre genom hela vårdkedjan och revideras, följas upp och avslutas först när så bedöms möjligt.

SKPF kräver att rehabiliterande insatser görs till en ständigt prioriterad verksamhet.

Äldrevårdens kompetensförsörjning

Geriatrisk och gerontologisk eller läran om åldrandets sjukdomar respektive läran om den friska ålderdomen är vårdområden som ökar i betydelse i takt med det växande antalet äldre.

Kunskapen om äldre och deras sjukdomar och den friska ålderdomen, samt tillgången på kompetent personal för det växande behovet av vård och omsorg, är därför en ödesfråga som snabbt måste prioriteras.

Huvudmännens möjlighet att klara personalförsörjningen är i hög grad beroende av de arbetsvillkor som erbjuds. De som arbetar med geriatrisk och gerontologisk måste erbjudas löner, arbetstider, vidareutbildning och karriärmöjligheter och andra villkor, som gör att vård av äldre får väsentligt högre status och större attraktionskraft.

Eftersläpningen i utbildningen av personal för äldrevården är ett växande hot mot den vårdkvalitet, som våra äldre efter ett långt och strävsamt arbetsliv har rätt att kräva.

SKPF kräver att en samordnad och långsiktig nationell kraftsamling genomförs kring kompetensförsörjningen inom äldrevården.

Vård i livets slutskede

När det gäller vård i livets slutskede är den kommunala handlingsberedskapen av varierande kvalitet som dessvärre ofta saknar såväl program som riktlinjer.

Idag finns oacceptabla kvalitetsskillnader i landet beroende på brister i resurser, kompetens, ledarskap och organisation. Detta leder till att val av plats och vårdform i livets slutskede ofta inte styrs av den sjukas egna önskemål. I stället styrs besluten av omständigheter som befintlig äldreomsorg, de anhörigas åsikter eller den äldres

hälsa och sjukdomsförlopp. Det ska vara självklart att den äldres önskemål skall vara avgörande vid val av vårdplats.

Vården skall vara av hög kvalitet och organiseras så att den äldres trygghet och säkerhet garanteras oavsett vård- eller boendeform. Väljer den äldre att bo kvar i sitt hem ska god vårdnad, fridfull miljö och liknande ges den äldre genom ett vårdprogram, som utarbetats i samråd mellan den äldre, anhöriga och för uppgiften kvalificerad vårdpersonal.

En modell för vård i livets slutskede (palliativ vård) bör utarbetas i samverkan mellan myndigheter, regioner, landsting och kommuner. Den öppna palliativa vården inklusive rådgivning, hembesök, mottagningsverksamhet med dagvårdsmöjligheter och läkartillgång, bör ledas av ett vårdlag under ledning av ansvarig distriktssköterska.

Varje individ ska självfallet ha rätt att själv bestämma alla frågor avseende begravning, kista, arv, organdonationer m.m. allt inom ramen för gällande lagstiftning.

SKPF kräver att nationella riktlinjer utarbetas för vård i livets slutskede samt för ett förbättrat samarbete mellan regioner, landsting och kommuner.
--

SKPF:s uppgift

SKPF ska arbeta aktivt för en samhällsutveckling, som ger alla pensionärer en god social och ekonomisk trygghet, goda livsvillkor samt ökad inflytande för pensionärernas i samhället, i synnerhet i äldrepolitiken. Samtidigt är SKPF en öppen inkluderande organisation för alla äldre i syfte att arbeta för en aktiv och meningsfull gemenskap för alla medlemmar.

SKPF ska slå vakt om medlemmarnas och andra pensionärens intressen i ett samhälle, där den politiska utvecklingen missgynnar de människor, som på grund av ålder, ohälsa eller andra orsaker, har lämnat arbetslivet.

SKPF ska ihärdigt inrikta sina krafter på att påverka de politiska beslutsfattarna att förbättra den orättvisa fördelningen av de ekonomiska villkoren mellan pensionärer, de förtidspensionerade och de som är kvar i arbetslivet. Det ska ske genom höjda pensioner och sjukersättningar, samt höjda bostadstillägg. Samtidigt ska den orättvisa beskattningen av pensionärer och förtidspensionärer bekämpas tills att orättvisan har rättats till.

SKPF ska aktivt medverka till välfärdssamhällets utveckling genom att kräva högre kvalitet på äldreomsorgen och -vården. Åtgärder måste vidtas för att utbilda och kompetensutveckla de människor, som ska svara för de äldres omsorg och vård under ålderns höst. Äldrevården måste bli ett attraktivt arbetsområde och en källa till stolthet för de människor, som ägnar sig åt denna viktiga uppgift.

SKPF ska med all sin förmåga delta i debatten om den framtida finansieringen av äldreomsorgen och -vården och visa att det går att kombinera tillväxt med rättvis och trygg välfärd.

SKPF ser pensionärsorganisationerna som det självklara språkröret för landets alla pensionärer och strävar därför efter ett nära samarbete mellan landets pensionärsförbund.

Först då får landets pensionärer den tyngd i samhällsdebatten, som motiveras i första hand av deras arbetsinsats men även av att de utgör en starkt växande andel av landets befolkning.

SKPF som medlemsorganisation

SKPF ser som en av sina viktigaste uppgifter att erbjuda medlemmarna en bred gemenskap för att motverka de äldres ensamhet och isolering.

Gemenskapen med andra människor tillhör det som ger livet mening och innehåll. Ett aktivt föreningsliv i en medlemsorganisation som SKPF är en möjlighet att behålla tidigare kontakter och bygga upp nya vänskaper.

SKPF:s mål är att erbjuda en mångskiftande verksamhet, som är tillgänglig för alla intresserade medlemmar.

För att nå detta mål är det viktigt att SKPF har en aktiv medlemsvärvning på alla nivåer i organisationen. Genom idogt värvande växer inte bara organisationen utan det ger utmärkta tillfällen att föra ut och berätta om SKPF:s arbete i pensionärsfrågor.

SKPF:s verksamhet

SKPF har som mål att vara verksam på samhällets alla områden för att hävda de äldres rätt till delaktighet i samhällsutvecklingen. Det sker genom att öka inflytandet för de äldre på alla nivåer i samhället, samt att satsa på några områden som är av särskild betydelse för de äldre.

Inflytandefrågor

SKPF anser att de äldre i kraft av sitt stora och växande antal måste sträva efter ökad representation i riksdag, kommunfullmäktige och andra beslutsfattande organ.

SKPF är för närvarande aktivt representerad i bl.a. Regeringens pensionärskommitté, Socialstyrelsens äldreråd, ett flertal pensionärsråd i kommuner, landsting och regioner, samt i NTF - Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens Främjande. På så sätt bidrar SKPF och dess medlemmar med erfarenheter och synpunkter på frågor av betydelse för de äldres levnadsvillkor. Det är av stor vikt att de äldres kunskap och erfarenheter kommer till nytta även i andra sammanhang.

Regioner, landsting och kommuner är skyldiga att samråda "med dem som nyttjar deras tjänster" enligt kommunallagen. Dessa regionala och lokala samråd med de äldre anser SKPF bäst tillgodoses genom de regionala och lokala pensionärsråden. Denna form av inflytande betonas även i det nationella handlingsprogrammets plan för äldrepolitiken.

Idag är pensionärsråd en frivillig verksamhet för kommunerna, lanstingen och regionerna. Även dess form och arbetssätt är oreglerat, vilket innebär att dagens pensionärsråd varierar högst väsentligt från att vara en reell faktor i den kommunala politiken till att fungera mest som ett begränsat informationsorgan.

Det är utomordentligt viktigt att stärka de äldres ställning i de kommunala och regionala processer som styr lokala beslut inom framför allt äldreomsorgen och -vården. Kommunala pensionärsråd finns fortfarande inte i landets samtliga kommuner. Därför anser SKPF att regeringen ska lagstifta om obligatoriska pensionärsråd i alla regioner, landsting och kommuner. Pensionärsrådets form och arbetssätt bör också regleras så att de kan aktivt medverka i och påverka de lokala och regionala politiska processerna.

I linje med detta anser SKPF också att regeringen ska ta fram gemensamma riktlinjer och rekommendationer för utbildning av

ledamöterna i pensionärsråden samt besluta om skäliga arvoden till dessa.

Även som äldre är det en demokratisk rättighet att vara delaktig i samhällsutvecklingen i övrigt och inte förbigås på grund av ålder, bristande kunskap eller fysiska handikapp.

SKPF kräver därför utökat statligt stöd till intresseorganisationer, som genomför utbildningar i egen regi. Detta är särskilt viktigt inom samhällsområden som genomgår stora förändringar, t ex konsumentkunskap och informationsteknologi.

En viktig förutsättning för utbildningen är tillgången på lämpliga samlingslokaler, som även är anpassade för rörelsehindrade deltagare. SKPF arbetar för att kommuner och uthyrare i ökad utsträckning ska tillhandahålla sådana lokaler samt för att kommuner, landsting och regioner i ökad utsträckning ska ge organisationerna ekonomiskt stöd som minskar hyreskostnaderna för dessa.

Samarbetsfrågor

SKPF ser ett nära och konstruktivt samarbete med de övriga pensionärsorganisationerna, som den självklara metoden att föra fram frågor av gemensamt intresse. Ett sådant samarbete anser SKPF är en skyldighet, gentemot medlemmarna liksom alla andra äldre i samhället.

SKPF är också öppna för samarbete med andra grupper i omvärlden, som inser vikten av att slå vakt om de äldres rättigheter. I det perspektivet är naturligtvis SKPF:s ursprung - Svenska Kommunalarbetareförbundet - av särskild betydelse.

Genom att samarbeta med olika intressenter i omvärlden vill SKPF slå vakt om och stärka de äldres ställning i samhället och samtidigt medverka till att deras kunskaper och erfarenheter i ökad utsträckning kommer samhället till del.

På så sätt visar vi att SKPF är en öppen och prestigefri organisation, som strävar efter största möjliga samförstånd i alla äldrepolitiska frågor.

Konsumentfrågor

Dagens pensionärer, inte minst de som lever under knappa ekonomiska omständigheter, ställs ofta inför nya och svåra val. Det kan gälla att välja telebolag, eldistributörer, äldreomsorg, bank och mycket annat. Tillgängligheten till post, försäkringskassa och andra

serviceorgan försämras och tillgången till lokalbutiker minskar till förmån för utlokaliserade köpcentra, som många äldre har svårigheter att besöka. Till detta kommer det utanförskap, som ofta upplevs av dem som inte har tillgång till dator och Internet. Detta är exempel på en utveckling som SKPF vill motverka.

För att marknaden ska fungera krävs kunniga konsumenter men flertalet av landets kommuner uppfyller idag inte Konsumentverkets minimikrav för konsumentrådgivning.

Det betyder att konsumenterna i dessa kommuner saknar det stöd de behöver men också att de saknar en funktion med uppgift att bevaka att marknadens aktörer följer de lagar och förordningar som finns idag.

SKPF kräver därför att dessa kommuner via lagstiftning åläggs att snarast tillhandahålla en konsumentvägledning som, i vid bemärkelse, motsvarar konsumenternas behov och önskemål.

Ytterligare problem är, att många nya produkter är dåligt anpassade till äldre konsumenters behov och att viktig information om ingredienser i livsmedel och andra varor ofta är svår att läsa eller förstå. Denna utveckling vill SKPF påverka till förmån för konsumenterna.

Många äldre upplever sig utlämnade vid telefonförsäljning. Ofta har man svårt att uppfatta vad det är som säljs och många gånger har man accepterat ett köp utan att ha förstått det. Konsumenterna behöver ett bättre skydd vid distans- och hemförsäljning. SKPF kräver att alla muntliga överenskommelser genom distans- och hemförsäljning måste bekräftas genom ett skriftligt avtal inom en vecka efter köpet för att köpet ska bli giltigt.

Begravningar är en fråga, som förr eller senare berör alla. SKPF vill ta ett initiativ till att öka medvetenheten genom att sprida information kring alla de frågor som omger begravingar.

SKPF arbetar för att påverka utvecklingen av det hållbara samhället. Detta görs bl. a. genom att öka medlemmarnas kunskap och medvetenhet om konsumentfrågor.

Säkerhetsfrågor i trafiken och i övrigt

Äldre människor tillhör dem som är försiktigast i trafiken. Trots detta är det ofta äldre, oskyddade trafikanter som drabbas av olyckor.

SKPF arbetar för att tydliggöra olika riskmoment i trafiken samt belysa de åldersförändringar, som kan utgöra risker i trafiksammanhang. I det sammanhanget är det viktigt att observera att närmare 90 procent av alla sådana olyckor inträffar i samband med övergångsställen.

Som grund för SKPF:s arbete ligger nollvisionen - riksdagens trafikpolitiska mål att på sikt ingen människa i Sverige ska dödas eller skadas svårt i trafiken.

I samarbete med NTF - Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens Främjande - har SKPF utformat en trafikpolicy med målet att våra medlemmar ska bli tryggare i trafiken.

Trafikpolicyn bygger på

- att nätverket med trafiksäkerhetsombud byggs ut så att det på sikt finns minst ett trafiksäkerhetsombud i varje kommun
- att det i varje distrikt (län) finns ett distriktsombud som ansvarar för rekrytering av trafiksäkerhetsombud och som ingår i NTF-förbundets äldreråd
- att distriktsombuden, med hjälp av NTF, får tillräcklig utbildning för att kunna föra ut NTF:s åsikter och krav
- att SKPF:s avdelningar regelbundet på möten påverkar medlemmarna att ta eget ansvar som goda omdömesgilla trafikanter och ställa samma krav på andra trafikanter
- att utveckla samarbetet med övriga pensionärsorganisationer i trafiksäkerhetsfrågor i första hand gällande äldre
- att den resepolicy som förbundsstyrelsen antog 2002-12-03 tillämpas vid förtroendevaldas resor
- att förbundets avdelningar antar en motsvarande resepolicy
- att förbundets avdelningar och distrikt tillsammans med NTF-förbunden arbetar för att trafiksystemet utformas med hänsyn till äldres förutsättningar och behov
- att nollvisionens målsättning fortfarande gäller.

Grunden för denna policy är att arbetet så långt det är möjligt ska byggas på lokala förutsättningar.

Större delen av SKPF:s trafiksäkerhetsarbete ska därför bedrivas på lokal nivå med centralt stöd när så efterfrågas.

Säkerhet i vardagen är en angelägen fråga för äldre, därför engagerar sig förbundet SKPF på olika sätt i verksamheter, som bidrar till att göra vardagen tryggare för äldre. Genom att medverka i

olika projekt, som syftar till att öka kunskapen om risker i omgivning, t.ex. fallolyckor i hemmet, åstadkommer förbundet en medlemsnytta.

Säkerhetsfrågorna för äldre är ett verksamhetsområde för flera myndigheter. SKPF vill genom intensifierade kontakter och utökat samarbete med myndigheter få säkerhetsfrågorna för äldre att bli en allt mer prioriterade verksamhet.

Försäkringar

SKPF erbjuder möjligheten för medlemmarna att teckna sjukdomsförsäkring med dödsfallsbelopp, olycksfalls- och hemförsäkring med allrisk, som en medlemsförmån. Försäkringarna motsvarar i stort de fackliga medlemsförsäkringarna. Därutöver finns möjligheter att medförsäkra familjemedlem, samt även teckna försäkring för medlems barn och barnbarn. Medlemmar som deltar i aktiviteter anordnade av SKPF eller som SKPF ansvarar för är försäkrade i en deltagarförsäkring.

Det är angeläget att medlemmarna har möjlighet att teckna medlemsförsäkringar som, såväl vad gäller försäkringsskydd som premienivåer, är anpassade till deras behov och ekonomiska förutsättningar. För SKPF är medlemsförsäkringar ett högt prioriterat område, varför arbetet med att utveckla och förbättra medlemsförsäkringarna är viktigt. Detta sker bl.a. i den samarbetskommitté förbundet har tillsammans med Folksam. Det innebär att SKPF ser som en viktig uppgift att skaffa sig kunskap om försäkringsmarknaden och söka efter försäkringar, vars förmåner svarar mot rimliga premier.

Information

SKPF följer kontinuerligt den nya informationsteknikens snabba utveckling och inför lämplig teknik i förbundets verksamhet som en grund för en snabb och effektiv kommunikation med omvärlden. Detta sker så att den nya tekniken blir effektivt stödande men inte styrande.

SKPF arbetar målmedvetet för att informera medlemmar och omvärld om sin verksamhet.

Medlemstidningen SKPF - här&nu samt förbundets hemsida - <http://www.skpf.se> - som uppdateras fortlöpande, är exempel på hur informationskanaler till medlemmar och omvärlden om SKPF:s verksamhet centralt och lokalt. Dessa båda medier har också ambitionen att vara forum för en aktiv dialog med medlemmarna och andra som är intresserade av vår verksamhet.

Ett av SKPF:s viktiga mål är att bli mer efterfrågad av svensk massmedia och att betraktas som en självklar remissinstans för myndigheter och beslutsfattare när det gäller äldrepolitiska välfärdsfrågor.

SKPF ska därför driva en aktiv opinionsbildande verksamhet, som har tills syfte att föra fram SKPF:s ställningstaganden och visioner inom de olika ämnesområden där SKPF är aktiv.

För att uppnå detta mål ska SKPF aktivt medverka i debatter och media samtidigt som SKPF ska vara öppen och tillgänglig såväl centralt som lokalt.

SKPF ska därför aktivt inbjuda till samtal och alltid visa tillmötesgående när media efterfrågar förbundets synsätt och inställning avseende frågor av intresse för våra medlemmar. SKPF ska synas i den dagsaktuella debatten i olika frågor. Det kan ske genom att ge sig in i debatten i redan uppmärksammade frågor eller genom att med hjälp av rapporter och liknande skapa opinion i någon given fråga. Dessutom ska SKPF såväl centralt som lokalt via debattartiklar, pressreleaser och på annat sätt regelbundet informera massmedia om den omtanke om och solidaritet med landets äldre, som är grunden för SKPF:s verksamhet och värderingar.

Även regionalt och lokalt ska SKPF synas i debatter om äldre frågor. Därför ska SKPF öka stödet till distrikt och avdelningar med material för att användas i regionala och lokala medier.

Externt ökar SKPF kunskapen om förbundet också via deltagande i debatter, konferenser, seminarier och mässor där SKPF:s synpunkter på de äldres ställning i samhället kan spridas till och påverka såväl beslutsfattare som en större allmänhet.

SKPF:s organisation

Central nivå

Kongressen, som samlas vart tredje år, har som en av sina viktigaste uppgifter, att dra upp riktlinjer för framtiden samt välja förbundsstyrelse och verkställande utskott.

Det är kongressens uppgift att i demokratisk ordning, via medlemmarna eller deras ombud, utse en förbundsledning, som har både djup och bred kompetens för att motsvara ökade krav och förväntningar, från såväl medlemmar som omvärld, i ett samhälle som präglas av snabb och ständig förändring.

SKPF:s förbundsledning samlas minst varje kvartal för att besluta om den långsiktiga verksamheten inom SKPF.

På förbundskansliet arbetar SKPF:s verkställande utskott aktivt med den dagliga ledningen av verksamheten tillsammans med kanslichefen och de anställda.

Regional nivå

SKPF:s dynamiska utveckling innebär också ökade krav på de lokala organisationerna runt om i landet.

På regional nivå finns distrikt i varje län eller region. De ansvarar för att medlemmarnas intressen bevakas i viktiga regionala frågor av äldrepolitisk natur till exempel sjukvårdspolitisk verksamhet.

Distriktens uppgift är också att i takt med förbundets tillväxt medverka till att SKPF ska representeras av minst en avdelning i varje kommun i landet. I ansvaret ingår att ge avdelningarna allt det stöd som behövs för att utveckla deras verksamhet.

Distrikten ansvarar också för att genomföra och/eller samordna utbildningsverksamhet och andra aktiviteter inom avdelningarna. Distrikten ska också stödja avdelningarnas möjlighet att få representation i de lokala pensionärsråden och andra lokala äldrepolitiska fora.

En viktig del av detta ansvar är representation i samband med sjukvårdsfrågor, där huvudmannens ansvar omfattar flera kommuner. Som stöd för sitt arbete utarbetar varje distrikt egna verksamhets- och handlingsplaner, som redovisar målen för det närmaste årets arbete, samt lokalanpassade handlingsplaner med långsiktig målsättning enligt förbundets handlingsprogram.

Lokal nivå

SKPF:s avdelningar är basen för SKPF:s verksamhet och medlemmarnas möjlighet till demokrati och medbestämmande. Avdelningar arbetar för att vara en naturlig och uppskattad mötesplats för alla medlemmar.

Avdelningarna ansvarar för lokala aktiviteter som mötesverksamhet, studier, motion och annan social samvaro.

Ett av avdelningarnas viktigaste ansvarsområden är att arbeta för att SKPF tillerkänns representation i pensionärsråd samt i övriga äldrepolitiska forum inom medlemsområdet.

Genom medverkan i pensionärsråd och andra kommunala organ får avdelningarnas medlemmar inflytande i äldrepolitiska frågor som ofta är av stor betydelse för äldreomsorgen och -vården i den egna kommunen.

Som stöd för sitt arbete utarbetar varje avdelning egna verksamhets- och handlingsplaner, som redovisar målen för det närmaste årets arbete, samt lokalanpassade handlingsplaner med långsiktiga mål enligt förbundets handlingsprogram.

Ekonomi

SKPF:s inkomster består huvudsakligen av medlemsavgifter, statsbidrag samt bidrag från kommuner, landsting och regioner.

SKPF arbetar, centralt och lokalt, för att medlemmarna i största möjliga utsträckning ska engagera sig i förbundets verksamhet för att på så sätt få ökat utbyte för sin medlemsavgift.

Förbundets inkomster är en förutsättning för verksamhetens omfattning och kvalitet.

En fortsatt tillväxt ställer krav på ökade personella och ekonomiska resurser. Med risk för minskade bidrag i framtiden ställer låg medlemsavgift ökat krav på personellt engagemang, för att vi ska kunna motsvara ökade krav och förväntningar såväl centralt som lokalt.